

TANTÁRGYI ADATLAP

Gazdaság- és társadalomföldrajz

BMEGT42M102

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

Gazdaság- és társadalomföldrajz

Azonosító

BMEGT42M102

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	2
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés
(minőségértékelés)

típusa

félévközi
érdemjegy

Kreditszám

3

Tantárgyfelelős

<i>Neve</i>	<i>Beosztása</i>	<i>Email címe</i>
Dr. Buzási Attila	egyetemi docens	buzasi.attila@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU; angol - ENG

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: **Regionális és környezeti gazdaságtan MSc**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **1**

Szak: **Regionális és környezeti gazdaságtan MSc (angol nyelven)**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **1**

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2024.12.11.) az 581478/13/2024 iktatószámmon hozott határozatával, amely érvényes 2024.12.11-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókat a társadalom- és gazdaságföldrajz alapjaival, feltárja a fő társadalmi és gazdasági jelenségek, folyamatok területi jellemzőit, ezek okait, és bemutassa az ezzel járó esetleges kihívások kezelésének lehetséges módszereit. A tantárgy célja, hogy (1) bemutassa a hallgatóknak a humángeográfia alapjait, rendszereit, a földrajzi gondolkodás logikáját, (2) átfogó tudást adjon a földrajzi területi egység (település, régió, ország), lépték, szint és a határok átfogó jellemzőiről, európai vonatkozásairól és a kapcsolódó közigazgatási földrajz jegyeiről, (3) bemutassa a társadalomföldrajz alapjait, főbb részterületeit, ezek aktuális kutatási irányait, főbb európai jellemzőit, (4) ezen belül külön feltárja a népességföldrajz és a településföldrajz, benne a város- és a vidékföldrajz és kapcsolódó szakpolitikák aktuális jellemzőit, európai jegyeit, eseti magyarországi vonatkozásait, (5) bemutassa a gazdaságföldrajz alapjait, főbb részterületeit, ezek aktuális kutatási irányait, főbb európai jellemzőit, eseti magyarországi vonatkozásait, (6) ezen belül bevezesse a fejlettség és a térszerkezet fogalmát, előbbi mérési, utóbbi ábrázolási formáit, valamint mindezek európai jellemzőit, valamint regionális politikai vonatkozásait, (7) ezen túl külön feltárja a primer, a szekunder és a terciér-kvanterner szektor földrajzának aktuális jellemzőit, európai jegyeit. A tantárgy tematikája a társadalom- és gazdaságföldrajz klasszikus felosztásán alapul, ezek mentén, átfogóan tárgyalják az előadások az egyes részterületeket, ezen belül a fő kihívásokat és lehetséges válaszokat, külön kitérve az európai vonatkozásokra.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. A hallgató ismeri a humángeográfia helyét a társadalomtudományok viszonyrendszerében;
2. a főbb részterületeit, azok fő kutatási kérdéseit, problémáit;
3. a társadalom- és gazdaságföldrajz elméletének alapjait, gyakorlati alkalmazási lehetőségeit és korlátait;
4. a főbb társadalom- és gazdaságföldrajzi jellemzőket, kiemelten európai dimenzióban;
5. egyes kapcsolódó kutatási esettanulmányokat, szakpolitikai lépéseket.

Képesség

1. A hallgató képessé válik egyes területi társadalmi, gazdasági problémák (kiváltó okok, folyamatok, megoldási lehetőségek) megértésére;
2. a problémák mértékéről képet adni;
3. az ismeretei alapján összekapcsolni térben a társadalmi, gazdasági jellemzőket.

Attitűd

1. A hallgató nyitott a társadalom- és gazdaságföldrajzzal kapcsolatos innovációk megismerésére és adaptálására;
2. a tanulás során együttműködik oktatóval és hallgatótársaival;
3. gyarapítja tudását és tájékozódik;
4. használja az IT eszközök által kínált lehetőségeket.

Önállóság és felelősség

1. A hallgató önállóan képes a problémák és kihívások eredetének, jellegének és lehetséges megoldásainak feltárására;
2. a felelősségteljes megoldások javaslására;
3. nyitott a megalapozott kritikai észrevételek elfogadására.

Oktatásmódszertan

Előadások, kommunikáció szóban, IT eszközök és technikák használata.

Tanulástámogató anyagok

- Az előadások prezentációinak anyaga, amely a megfelelő időpontban a hallgatók által hozzáférhetővé válik.
- Slideshows of the lectures which will be distributed at appropriate times throughout the semester.
- Az aktuális irodalmi lista az első órán kerül ismertetésre.
- The current literature list will be distributed in the first lesson.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése az összegző teljesítményértékeléseken mutatott teljesítmény alapján történik.

Teljesítményértékelési módszerek

A szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása: Összegző tanulmányi teljesítményértékelés: a tantárgy tudás és képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja zárthelyi dolgozat formájában. A dolgozat az elsajátított ismeretek felmérésére és azok alkalmazására fókuszál, így a probléma felismerést és -megoldást helyezi a középpontba. Az értékelés alapjául szolgáló tananyagrészt a tantárgy előadója határozza meg.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- 1. összegző tanulmányi teljesítményértékelés: 50
- 2. összegző tanulmányi teljesítményértékelés: 50
- Összesen: 100

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

-

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	90
Jeles	80-89
Jó	70-79
Közepes	60-69
Elégéséges	50-59
Elégtelen	0-49

Javítás és pótlás

1) A hatályos TVSz értelmében az összegző tanulmányi teljesítményértékelések mindegyike pótolható. 2) Az összegző tanulmányi teljesítményértékelések első alkalommal a pótlási időszakban díjmentesen pótolhatók, javíthatók. Javítás esetén az új eredmény a régit minden esetben felülírja. 3) Amennyiben az 1) pont szerinti pótlással sem tud a hallgató elégtelentől különböző érdemjegyet szerezni, úgy – szabályzatban meghatározott díj megfizetése mellett – második alkalommal ismételt kísérletet tehet az eredményes teljesítésre.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	24
félévközi készülés kontak tanórákra	12
felkészülés összegző tanulmányi teljesítményértékelésekre	30
kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása	24
összesen	90

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőlet véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2024. 11.04-én. Érvényes 2024.11.04-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő tematikai blokkokból áll. Az egyes félévekben meghirdetett kurzusok sillabuszaiban e témaelemeket ütemezzük a naptári és egyéb adottságok szerint.

- 1 A földrajz és azon belül a társadalom- és gazdaságföldrajz fő fogalmai, elméleti összefüggései, felosztása, módszertana
- 2 A népességföldrajz alapjellemezői, fő szakterületei
- 3 A településföldrajz, a városföldrajz, az urbanizálódó világ
- 4 Szociálgeográfia, kulturális földrajz - alapvetések
- 5 A „régí” és „új” gazdaságföldrajz; globalizáció és gazdasági egyenlőtlenségek; gazdasági fejlettség
- 6 A természeti erőforrások és földrajzuk, területi egyenlőtlenségeik és megóvásuk;
- 7 A mezőgazdaság földrajza; a világnépesség élelmezése és problémái;
- 8 Az ipar szerepe, az iparföldrajz főbb szakterületei; egy kiemelt ipari ágazat átalakulása és térbelisége, mint esettanulmány,
- 9 A szolgáltatások, terciér szektor jelentősége általában és földrajzi megközelítései; kiemelt szolgáltatási ágazat földrajzi jellemzése
- 10 Regionális gazdaságföldrajz: centrumtérsegek általános és földrajzi jellemzése, konkrét centrumtérsegek földrajzi jellemzése

További oktatók

Dr. Szabó Pál Péter egyetemi docens - associate professor szpkact@caesar.elte.hu

Dr. Ballabás Gábor PhD, geográfus ballabasg@gmail.com

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszék vezetője hagyja jóvá.